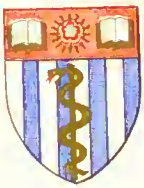
SETON, Patrick Baron. DISSERTATIO
DE PARALYSI. 17.7.

...OYAL HOSPITAL
...to be taken ...

INSTITUTE OF NEUROLOGY

The
ROCKEFELLER
MEDICAL LIBRARY

7 JAN 1965

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

PARALYSI.

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

PARALYSI.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

PATRICIUS BARON SETON,

SCOTUS,

Societ. Reg. Med. Edin. Soc. Extraord.

Non quaerit aeger medicum eloquentem, sed sanantem. SENECA, Ep. 76

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis.

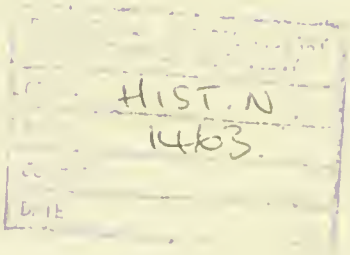
EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXVII.

NATIONAL HOSPITAL
Not to be taken away

Viro egregio,

HENRICO SETON,

EQUITI BARONETTO,

DE ABERCORN,

Haud magis natalibus claro,

Quam morum ſuavitate et urbanitate,

Ac virtutibus omnibus,

Quae naturam humanam condecorant,

Inſignito;

Cui et amicitia et conſanguinitate,

Devinctus eſt:

Nec non,

Viro Eximio

GEORGIO DUNDAS

De Dundas, Armigero,

Maxima animi benignate,

Indoleque vere amica,

Praedito;

Stirpem claram et antiquam,

Qua ortus eſt,

Haudquaquam dedecoranti;

Has ſtudiorum Medicorum Primitias,

Summa, qua par eſt, obſervantia,

Sacras eſſe voluit

AUCTOR.

Dr. Hope

with Compts from his friend

and fellow graduate

D. B. Seton

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

PARALYSI.

VARIE hic morbus a variis auctoribus nuncupata fuit, prout magis minusve late per corpus diffusum est malum. Apud Graecos primum, paraplegia, hemiplegia, paralysis, paresis, nominibus fuerunt. Apud Latinos nomini communi fuit nervorum resolutio, aut Anglice *Palsy*. Haec autem vocabula parum accurate medici olim usurparunt. Nunc si quando partes omnes (ut quidam volunt) infra collum (aut ut alii) infra thoracem, paraplegia nuncupatur affectio: Si vero unum latus solum-

 modo

modo vires ſuas amiſit, hemiplegia. Si denique membrum vel pars quaedam tantum afficitur, paralyſis; quod quidem nomen omnes hujuſmodi affectiones apud medicos adeptae ſunt, idque uſurpare, quia communi conſenſu ſancitum eſt, minime haeſitabo: Quandocunque movendi in quavis parte illaeſa, ſentiendi facultas obtunditur aut etiam aboletur, tamen ejuſdem generis affectio eſt habenda, nec a caeteris ſeorſum tractari meretur.

Paralyſis ab egregio Cullen inter neuroſes recenſetur, et ejus hanc definitionem protulit: "Motus voluntarii nonnulli tantum imminuti; "ſaepe cum ſopore *." Quia hanc definitionem caeteris omnibus quas alii protulerunt noſologi anteponendum exiſtimamus, eas propterea praetermiſimus: Iſtis enim commune fuit inter ea quae objiciantur, quod inter notas morbum ſignantes ſentiendi facultas obtuſa recenſetur; hoc vero non ſemper contingit; et rarius adhuc pars quaevis torpet omnino: Quumque nullum aliud noſologorum eſt officium, niſi ut ſigna quae vix unquam deſunt recenſeant,

* Cullen Synopſis Noſolog. Method. Tom. II. p. 193.

feant, me judice, definitio ab illuſtri Cullen oblata eſt longe caeteris anteponenda.

HISTORIA MORBI.

Apoplexiam aut praegredi aut ſequi ſolet paralyſis; et hinc, quantum hi morbi mutuo nectuntur, plane indicatur; ut et quam ſimiles ſunt cauſae iiſdem praebentes originem. Subito paralyſis interdum adoritur: Interdum vero ante acceſſionem ejus, ſigna ejuſdem ſe in conſpectum edunt, e quibus hujuſmodi morbum inſtare ſuſpicemur. Vertigine crebro corripiuntur ſic laboraturi; caput quaſi pondere gravatur, aut etiam dolet. Partes quaedam tremunt ſubinde; et ipſi aegri, viribus ſuis deficientibus, inter movendum quaſi vacillant; et aliquando omnia corporis membra contremunt; interea non raro adeſt aliquid ſtuporis, et hoc aut illud latus, vel pars mox reſolvenda frigeſcit *. Saepe mens hebetior fit et ſtupet; inde ſtolidus

* Cael. Aurel. lib. II. cap. I. De Haen, Rat. med. cap. 28.

ſtolidus videtur homo; memoria labaſcit; nec non moroſitas quaedam obſervatur; denique, cum jam invaſurus eſt morbus, omnis vis vitae languet. Moeror in quibuſdam, ingruente acceſſione, et melancholia inſignis obſervatur; mens adeo imbecilla evadit, ut lachrymae leniſſima, aut etiam nulla cauſa, quae detegi poteſt, eliciuntur. Haec paralyſeos aeque ac apoplexiae ſunt praenuncia. Saepe poſtquam apoplexia diſceſſit, et ſenſus reſuſcitati fuerunt, horrendae affectionis iſtius veſtigia nunquam delenda manent. Cum jam aggreſſus eſt morbus, in parte affecta ponderis ſenſus percipitur, eique adjungitur ſtupor nonnunquam, ſed rarius dolor. Pulſus arteriarum aliquantulum mutatur; ſub initiis plerumque celer eſt, et abnormis; nonnunquam durus; poſtea autem fere ſemper mollior fit, et magis formicans. Alvus plerumque adſtringitur. Sudor viſcidus a quibuſdam in parte affecta, aut nonnunquam per totum corpus, fuit conſpectus *; ſaepius vero cutis areſcit, et (quod rarius contingit) latus non paralyſi affectum convulſionibus agitatur †: Interea torquetur

* Hipp. Epid. lib. 4. p. 746.

† Hoff. Syſt. Rat. Tom. 4. part. 4. p. 27.

quetur os et vultus; lingua insuper, si hemiplegia adest, ad latus hoc aut illud inclinatur, nec amplius solito more officio suo fungitur; sed, turbata voce, indistincta verba eduntur. Loquela insuper ipsi aegro difficilis esse videtur. In parte affecta quoddam molestiae, quasi aliquid ibi perreptaret, sentitur; aut etiam dolores quodammodo pungentes, istis similes eos adorientibus quorum obtorpescunt nervi, percipiuntur; vehementiores tamen, et convulsionibus * ingentibus stipati, nonnunquam lacessunt. Cum diutius perstitit morbus, partes affectae saepe marcescunt, musculique flectentes interdum rigescunt et contrahuntur †. In ipsis membris sic resolutis, sensus non deest plerumque, quamvis interdum quodammodo obtundatur; at etiamsi rarius una cum motu sensus perit; tuncque morbus gravior urget, et admodum periculosus est habendus: Dignum observatu est insuper, quod interdum, ut memorant quidam, in uno latere motus penitus cessavit, illaeso sensu; dum alteri motus, abolito sensu,

* Senac. de la structure de Cœur, Tom. 2. p. 291.

† De Hais dissertat. de hemipleg. p. 31. Wepfer. ob. 16.

ſenſu, manſit *. Deſinit hic morbus haud raro in lethum, et quidem in apoplexiam † ſe mutans ſubito nonnunquam. Veruntamen cum non ſtatim lethalis ſit, et morbus abſcedere videtur, timendum eſt multum ne regrediatur; etenim fallax ſolet eſſe levamen, et partes quae antea laborarunt raro priſtinum vigorem recuperant: Mentis nec non praecipue eorum, qui aetate provectiores ſunt, dum manet vita, functiones aliquae manifeſte laeduntur; et hinc qui antea judicio gravi fuerunt, et ingenii acumine inſignes, fatui nunc et inutiles redduntur. Quanquam vero prima aggreſſio non lethalis ſit, inde tamen monſtratur corporis vires jam eſſe fractas; et alteram citius ſeriuſve, vixque non vitam ablaturam, metuendam praenunciat. Has miſerias eximie depinxit celeber. Mead ‡ his verbis: " Miſeram autem vitam plerumque " trahit, qui illo afficitur: Vis enim animi " cum memoria deperditur; et luctuoſum ſpec- " taculum,

* Gregory praelect. clinic.

† Cullen. pract. phyſ. vol. III. p. 174.

‡ Mead. monita et praecepta medica, cap. II. ſect. II. p. 75.

" taculum, non jam homo, ſed animal ſemi-
" mortuum, contremit et vacillat."

QUAE INCISIS CADAVERIBUS CONSPICIUNTUR.

Antequam ad paralyſeos cauſas indagandas progredimur, quae remoto cranio, anatomici in cerebro detexerunt hic recenſeri operae pretium fore videtur. Hujuſmodi quidem inquiſitiones medicis morborum complurium cauſas accuratius explorandi occaſionem praebuerunt, et eorum indolem luculenter expoſuerunt; nullius autem magis quam hujus. Duplicem enim poſſe cerebri affectionem extitiſſe ex his comperimus, viz. I. Sanguinem ſerumve aut tumores varios idem compreſſiſſe. II. Ipſum cerebrum eſſe vitiatum, aut ſaltem quandam mutationem ſubiiſſe.

Retulit in tabulas venerandus Margagni *, quod quidam ſeptuaginta annos natus paralyſi, apoplexiae ictum inſequenti, correptus occubuit. Seri aliquantulum inter cerebri meninges repertum

* Morgagn. de ſed. et cauſ. morb. epiſt. 11. art. 6.

pertum eſt; in ventriculo ſiniſtro quoddam phaſeolum ſuper plexum choroidem, magnitudine referens, ex variis conſtans hydatidibus detectum; " ſub eodem ventriculo ſinus erat, cu- " jus parietes ſubſtantia cerebri faciebat, flava " ac flaccida quae corrupta videbatur."

Idem praeterea medicus * memoravit, quod ruſticus quidam quadrageſimum circa annum, poſtquam doloribus vagis thoracis vexatus erat, obmutuit tandem, linguae nervis reſolutis, nec dextri lateris membra exercere potuit. Defuncti cerebrum inciſum eſt, vaſa ſanguinem vehentia, quae per meninges procurrunt, ſanguine turgentia et diſtenta erant. Cerebrum ipſum flaccidum fuit, pinealis glandula duriuſcula et friabilis, ſubflava quoque, ſicut et nates et teſtes. In ventriculis pauxillum aquae inveniebatur, in ſiniſtro " corpus calloſum, quaſi " tabe quadam factum, ſubſidebat, et ex medio " tuberculum prominebat, maximae fabae mag- " nitudine et figura, colore autem rubro. " Reliquum ſtriatum corpus totum flaveſceret, " eaque eſſet laxitate, ut quaſi diffluereret."

Vetula

* Morgagn. epiſt. 11. p. 84.

Vetula * quae per tres annos hemiplegiam apolexia inductam perpeſſa erat, tandem mortua eſt. Magna vis aquae ex vertebrarum canali, tum ſuperiore tum inferiore, erupit.

Mulierem † bis apoplexia occupaverat: Paralyſis tandem inſecuta eſt. Uno aut altero menſe elapſo, poſtea febre extincta eſt: Atro ſanguine cerebri vaſa turgebant, pars cerebri corticalis adeo mollis et laxa erat, ut etiam membranae avulſae adhaereret.

Puella ‡ viginti et tres annos nata poſtquam ſe, grave ſupra caput onus geſtans, multum exercuerat, hemiplegia lateris ſiniſtri correpta eſt. Mortuae reſciſſo capite e dextro ventriculo multum laticis cujuſdam turbidae profluxit; eodem paullo magis dilatato, abſceſſus tunica propria cinctus, mole ovi gallinacei, ſe in conſpectum edidit: In eo aperto, humor quidam ſubfuſcus fuit obſervatus, et parietes ejus ſcabri, inaequales, et ulcerati viſi: Plexus choroides in-

 ſuper

* Morgagn. epiſt. 11. p. 85.

† Morg. epiſt 11. art. 22.

‡ Wepfer. hiſt. apoplex. hiſt. 14. p. 398.

ſuper glandulis exiguis albis et pellucidis obtegebatur.

Juvenis * ſanguineo temperamento, poſtquam laute epulatus erat, latus dextrum reſolûtum fuit, dexter quoque oculus caligabat. Septimo aut octavo die e vita diſceſſit. Inſpecto cerebro, ejus cavum anterius ſanguine partim ichoroſo, partim concreto, atque fero refertum inveniebatur.

Puer † tertium agens annum hoc morbo confectus eſt; dextrum latus praegreſſo lethargo affectum erat; inter membranas cerebri aqua congeſta profluebat: Pars corticalis compreſſa et ſolito firmior videbatur. Ventriculorum cava multa aqua limpida implebantur.

Hujuſmodi plura exempla referre prorſus ſupervacaneum foret, et ultra ſolitos fines hujuſmodi diſſertationum nos ducerent: Omnia enim quae apud medicorum ſcripta proſtant, morbum e cerebro compreſſo perſaepe oriri ſat luculenter indicant. Innumerique caſus

* Willis de an. brut. cap. 9. p. 155.

† Will. de an. Brut. cap. 9. p. 158.

caſus citari poſſunt in quibus morbus vel ab aliis affectionibus, ut tumoribus, &c. aut ipſum cerebrum aut quoſdam nervos comprimentibus, vel denique injuriis externis ortum duxit. Quae inciſiones ſupra memoratae nobis exhibuerunt, fere huic affectioni, quandocunque idiopathica eſt, originem praebent; quum igitur talia conſpiciuntur, cauſa, quantum hoc modo fieri poteſt, ſub luce eſt poſita. Atqui hic adnotandum, quod, qui expectant ſemper, a cadaverum inciſionibus mali hujus indolem et naturam deprehendere, ſaepe fallentur: Non raro enim nihil inſolitum in cerebro conſpicitur. Cadaverum inciſiones haud obſcure monſtrarunt quam arcte inter ſe connectuntur, et quam ſimilia ſunt mala quibus nervi obnoxia ſunt. Cauſae enim quae nunc paralyſin, nunc apoplexiam, morbum comitialem aut convulſiones inferre videntur *. Atque revera affectiones illae tam arcte inter ſe conjunguntur, quod haec in illam non raro mutatur. Unde quidem hae varias

ſpecies

* De Haen, rat. med. cap. 5. p. 4.

ſpecies prae ſe ferunt, aut in diverſis hominibus, aut in eodem diverſis temporibus, natura fortaſſe inter arcana ſua recondidit. Utrum hoc vario hominum habitui, cerebro toti plus minuſve compreſſo, vel parti cui admovetur preſſura, tribuendum eſt, dubium; veruntamen eouſque compertum habemus, quod ab hac aut illa cauſa haecce affectio originem ducit. Quod ad morbum de quo hic differimus, hoc ſatis eſt comprobatum; corporis latus dextrum aut ſiniſtrum paralyticum fieri, quandocunque contrarium cerebri hemiſphaerium comprimitur. Curioſum hoc admodum, ſed ubique fere obſervatum, nec explicatu quidem facile; fibris cerebri medulloſis inter ſe decuſſantibus fuit imputatum: An ita ſe res habet, an aliter, non afferere audebo. Talis autem opinio ſatis veriſimilis videtur.

Hic morbus tam facile a cunctis omnibus diſtingui poteſt, ut in diagnoſi proferenda morari inutile et ſupervacaneum exiſtimem.

CAUSÆ

CAUSÆ OPPORTUNITATEM INDUCENTES.

Quoniam Paralyſis ejuſdem videtur eſſe generis ac apoplexia, nec ab illa niſi gradu differre, ambarum cauſae non multum plerumque diſcrepare colligendum eſt. Etiamſi Paralyſis omni aetati et temperamento aliquando contingat, nonnunquam tamen quibuſdam magis quam aliis inducitur, ſicut et apoplexia ipſa: Illis enim quibus majora ſunt capita, colla breviora, corporis conſtitutio pinguis et craſſa, et qui aetate ſunt provectiores, ejus incurſui praecipue ſunt opportuni. Quorum venae inſuper turgidae ſunt et laxae, facilius hoc morbo corripi ſolent; quinetiam qui ſanguineo ſunt temperamento, et vitam inertem atque luxurioſam degunt, ejuſdem incurſionibus prae aliis opportuni eſſe dicuntur.

Pervigilia

Pervigilia quoque et ſtudia quibus nimis incumbitur, lucubrationes, et denique quodcunque corpus infirmet aut plethoram inducat, eodem pertinent. Quidam coeli habitus, necnon et mutationes, ejus incurſui multum favere dicta fuerunt. Eundem quoque morbum ſub hyemis frigoribus ſaepius accidere plerique adnotarunt, et magis adhuc quum gelido aëri * humor multus immiſcebatur. Nec alia cauſa hyeme et vere ſaepius quam tempeſtatibus aliis adoritur †. At quidem non abeſſe ſolet, ſiquando corpore fortuitis cauſis proclivi facto, coeli temperies ſubito mutatur.

CAUSÆ EXCITANTES.

Hae in capita duo recte diſtinguuntur.

I. Quorum primum cauſas omnes cerebri vel nervorum ſubſtantiam comprimentes, vel aliter manifeſte laedentes;

II. Se-

* Huxham de aere et morb. epidem.

† Huxham loc. ſup. citat.

II. Secundum autem illas, quae vim nervosam, cerebri ſubſtantia minime mutata, minuunt, complectitur.

Inter priores utpote quae et ſaepius occurrit et potentiſſima eſt, compreſſio recenſeri debet. Extrinſecus infertur haec, interdum aut intus oritur. Ictibus contundentibus, fracturis et vulneribus ipſi cranio aut medullae ſpinali externa vis illata, eidem cauſae eſſe poteſt.

Intus vero comprimitur cerebrum, quandocunque oſſa prominent, vel quando in vaſis ſuis congeritur ſanguis, aut illa rupta laticem ſuum effuderunt; aut denique quum ſerum, vel inter cerebri membranas, vel in ejuſdem cava, ſe inſinuavit: Tumores inſuper aliquando intra caput exoriuntur, et quo plus aut minus mole ſua comprimunt, eo apoplexiae, aut nervorum reſolutioni, talibuſque affectionibus, originem praebent: Idem quoque morbus etiam iſtis in aliis partibus exiſtentibus, ſiquando nervi aut medulla ſpinalis ab iis comprimantur, aut conſtringantur, non raro naſcitur. * Hydrothorax praeterea

* Carol. Piſo. ſeroſ. colluv. ſect. 3. cap. 7. p. 243.

praeterea aut * vomica in pulmonibus eoſdem effectus interdum gignunt.

Sanguis in vaſis ſuis apud nervorum originem, a multis fortuito contingentibus, interdum congeritur, et cerebrum comprimens, indicia quibus paralyſis atque apoplexia inſigniri ſolent, ſaepe inducit: ‘ In a caſe of palſy,’ inquit † illuſtris Cullen, ‘ which is both partial and tranſi-‘ tory, it is perhaps the only condition of the ‘ veſſels of the brain that can be ſuppoſed :” Et quidem, perpenſis illis, quibus ſanguini a capite reducendo obſiſtitur, cauſis, et nervos more inſolito comprimi, et non amplius ut antea per corpus vigorem transfundere, luculenter patebit: Ideoque collo nimis conſtricto, aut corpore diutius flexo et capite depreſſo, rubore ſuffunditur vultus, tinniunt aures, oculi caligant, et vertigo inducitur. In praelectionibus ſuis, illuſt. ille medicus ſupra citatus, exemplum quoddam huc ſpectans enarravit. Fuit enim mulier, quae, corpore etiam per temporis pauxillum inclinato, ſignis

* De Haen. rat. med. cap. 24. p. 186 7.

† Cullen pract. phyſ. vol. 3. p. 177.

ſignis, iis apoplexiae omnino ſimilibus, corripiebatur, et ſubito concidebat.

Humores extra ſua vaſa effuſi, quia hinc paralyſis perſaepe oritur, proxime nobis obveniunt; et certe non levem attentionem poſcunt; effunditur vero aut ſanguis aut ſerum. Sanguinis effuſiones, quantum judicare poſſumus, interdum ab aucta vaſorum cerebri actione, unde rumpuntur illa, aut externa vi illata, contingere ſolent. Serum e vaſis ſuis elabitur, quando, ſicut in diatheſi hydropica, eorum extrema laxantur; aut ea latice praeter ſolitum aquoſa implentur; ut etiam quum venae ſanguinem e capite reducentes, plus minuſve obſtruuntur. Aucta vaſorum actio, quae inde rupta ſanguinem effundunt (etiamſi rarior quam altera cauſa ſit haec) ſecum nihilo minus quandocunque contingit, periculum ingens adfert. Vix quidem in animo concipere poſſumus, quomodo ſanguine in ventriculis cerebri effuſo, vita non ſubito aufertur; ſed revera aliter res ſe habet. Quae vero Celeb. Cullen protulit aſpiciamus *: ‘. That a ſanguine effuſion,’ inquit ille,’ can hap- ‘ pen without becoming very ſoon general, and

C ‘ thereby

* Cullen pract. phyſ. vol. 3. p. 177.

'thereby occaſioning apoplexy, and death, may 'ſeem doubtful, but diſſections prove that in 'fact it does happen occaſioning palſy only; 'though it is true that this more commonly 'depends upon an effuſion of ſerous fluid, and 'of this only.' Nimia vaſorum actio, quae ſanguinis effuſionis proxima rite habeatur cauſa, ab omnibus iſtis proxime oritur, quae congeſtioni favent, et quidem ea hujus praecipuus eſt cenſenda effectus: Etenim, ut innumera teſtantur, in quacunque corporis parte congeritur ſanguis, in ea ad actionem validiorem concitantur vaſa; et ſiquando membranis interiora cava obductis incidit, et ibi moratur, quia ipſae ex ſtructura ſua ſanguini effundendo obnoxiae ſunt, hujuſmodi profluvia ſunt magis expectanda.

Serum effuſum, praeſertim quum diutius perſtitit morbus, in defunctorum cerebris repertum eſt: Aquoſi humores tardius et quaſi paulatim ex vaſis ſuis elabuntur; nec tam ſubitum periculum quam ſanguis prorumpens intentant; ideoque paralyſis hinc oboriens facilius ſanatur. Humores aquoſi in corpore nimis abundantes,

in

in cava ejus varia per vasa exhalantia facile transeunt; et quidem simile ratione in cava cerebri, maxime ibi metuendi quia vitae id organum est princeps. Quam verum hoc, ab ischuvia renali, quae plerumque apoplexia aut paralysi inducta cito lethalis evadit, colligi potest.

II. Ad causas quae, nervorum genus adorientes, ejusdem vim imminuunt nunc perventum est.

Frigus valde sedare probe constat. Quum aut diutius corpori admotum, aut vehementius est, vis vitae ab eo multum imminuitur, et tandem omnino extinguitur. Hanc ob rationem paralyseos causa semper fuit existimatum: At effectus ejus, et quod ad hunc et alios inducendos morbos, multo potentiores sunt, adjecto humore *. Coelius Aurelianus †, Huxham, et multi inter veteres aeque ac recentiores, paralysin sub frigido et humido coelo praecipue infestare adnotarunt; et adeo haec opinio invaluit apud homines, quod, testante ‡ Hippocrate, interdum

* Coel. Aurel. lib. 2 cap. 1.

† Huxham de aëre et morb. epidem.

‡ Hip. epid. 1. char. tom. 9. p. 63.

terdum epidemicorum inſtar graſſata ſit hic morbus: Medicorum multorum ſcripta ſic ab eo paralyſin facilius induci teſtantur: Atque Galenus * quibuſdam, dum ſuper lapidem frigidum ſederent, ſubito ani et veſicae ſphincteres reſolutos fuiſſe memoravit. In tabulas retulit Avenzoar †, quod ipſe noctu, quum diutius ſolito ſub humido et frigido Jove manſerat quondam, cruris nervos reſolutos expertus erat ‡. Mangetus quendam, poſtquam in lecto humido obdormierat, paralyſi correptum eſſe, nos certiores fecit ‖. Zacut. Luzitanus eandem affectionem homines adorientem, poſtquam in aqua frigida natarant, obſervavit, multaque alia hujuſmodi medicis ſcriptoribus ſunt tradita.

Calor etiamſi, praeſertim cum modicus eſt, ad ſanitatem ſervandam, et omnia vitae munera rite exercenda, confert magnopere; etiamſi inſuper nihil, in medicina facienda, utilius fuit repertum, nonnunquam, ſi nimius admoveatur, fere

* Galen. de locis affect.

† Avenz. apud Zacut. Luſitan. tom. 1. hiſt. 47. p. 84.

‡ Mang. bib. pract. p. 85. 106.

‖ Zacut. Luſitan. lib. 1. pract. obſervat. 34-37.

fere ſimili ratione nocet: Hic denique ſicut et frigus paralyſi originem praebuit. Stimulando, ſanguinem velocius circumagi facit; humores diſſipat, cumque diutius effectus ejus perſtiterint, ipſi cerebro vim ſuam ſurripit. Dicit * Hippocrates paraplecticos nonnunquam fieri homines, ſi caput repente Solis adoribus exponitur. Effectus vero caloris, aeque ac frigoris, adjecto humore inſigniores ſiunt: Sic enim balnea calida valde corpus humanum laxare obſervantur. Hanc opinionem ſuffulcit † Willis ut et Martianus. Liquores tepidi aut ſaepius aut majore quantitate aſſumpti, auctore clarſ. Boerhaave, multum infirmant, et ex iis non raro omnia contremiſcunt membra: Coffaea atque Thea hujuſmodi ſunt, et hoc modo nonnunquam haud innocuae evadunt. Nocivi illarum effectus ſunt adſcribendi partim ad ſanguinem ab iis dilutum nimis, unde id quod pro nutrimento debuit eſſe vel deficit vel corrumpitur; et partim ad ventriculi

* De aëre, locis, et aquae textu 14. chart. tom. 6. p. 191.

† De an. brut. de paral. caſ. 5.

culi vigorem amiſſum, et ipſum non amplius ad ingeſta concoquenda ſufficientem. Boerhaave de his differens haec verba habet: ‘ Abu‘ ſus theae, coffoae, paralyſin induxit, nervis red‘ ditis flaccidis *. ’ Van Suieten inſuper his verbis uſus eſt: ‘ Vidi plurimos his potibus diu ‘ abuſos, adeo enervatum corpus habuiſſe, ut ‘ vix languida membra traherent, ac plures ‘ etiam apoplexia et paralyſi correptos fuiſſe.’

Aër fixus, vel ille qui inter fermentandum extricatur, nuper ob ejus indolem acidum aëreum nuncupatus, ille qui in cavernis et fodinis nonnunquam abundat, omni terrae calcariae immiſcetur large, et e pulmonibus inter ſpirandum ejicitur; ſi denuo inhaletur, ſtupor, apoplexia aut paralyſis inducitur, et ni aër purus cito ſuppeditetur, in animantibus omnibus ipſa extinguitur vita. Aër mephiticus, aut id quod omni materiae combuſtae ſupereſt †, vaporeſque multi hic recenſeri debent. Hemiplegia immedicabilis etiam ‡ exhalationes parietum

* Tom. 3. de paral. p. 362.

† Vide Hoffman. Wepfer. et Helmontius.

‡ Van. Suieten tom. 3. ſect. 1010. p. 278. item; de Haen rat. med. pars 2. cap. 13. p. 233.

rietum nuper extructorum et calce oblitorum ut cauſam agnovit. Praeter iſtos, metallorum complurium, ut hydrargyri, plumbi, ſtibii, arſenici, &c. vapores, eoſdem effectus edunt. Hinc inaurantes, chemici, metallurgi, figuli, &c: huic morbo ſunt maxime obnoxii. Omnia vero iſtiuſmodi nociva, utcunque admoveantur, vim nervorum imminuunt. Hujuſmodi exempla multa retulit de Haen *.

Inter cauſas quoque hunc morbum excitantes, quaedam venena e plantis comparata recenſere non abſonum videtur; iſta ſunt opium, belladona, hyoſcyamus, ſolanum, nicotiana, &c. omnia enim illa, quia vigorem ſuum nervis eripiunt, hujus morbi origini valde favent. Opium nonnunquam paralyſin inducere poſſe, experimenta quae illuſtris Monro et Whytt inſtituerunt, ſatis monſtrarunt. Dixit Felix Platerus † ipſum, linguam paralyſi correptam, ex opio per anum injecto, obſervaſſe. Belladona ulceribus partes oculo vicinas obſidentibus applicata

* Rat. med. cap. 9. et 28.

† Obſervat. lib. 3. p. 129.

plicata pupillae motum et contractionem ſuſtulit *. Nicotiana nimis uſitata nervis haud minus eſt nociva ; et paralyſeos aut apoplexiae ſigna induxit. Hujuſmodi exemplum retulit Hilwigius †.

Hactenus non ſatis fuit ſtatutum, an haec ſupra recenſita, ſtimulando an ſedando effectus ſuos edunt; multa quidem eorum, quum primum admoventur, manifeſte ſtimulant; hujuſmodi autem effectus evaneſcunt cito, et debilitatis indicia ſe in conſpectum edunt. De hac re autem nihil certi proferre audemus.

Acida vina et auſtera, inſuper, ut paralyſeos cauſa fuerunt a quibuſdam auctoribus memorata ‡. Etmuller ait, ‘ et tales paralyſes fre‘ quentes ſunt in Auſtria et Moravia, ubi copio‘ ſum potatur vinum acore inſigne turgidum.’ Paralyſeos inter cauſas excitantes a plurimis recenſita fuit nimia venus ‖. Sine dubio venus nimis

* Ray hiſt. plant. lib. 13. cap. 23. p. 680. item ; Van Swieten, tom. 3. de paral. p. 363.

† Hilwig. obſervat. num. 45.

‡ Etmul. tom. 1. p. 455. cap. 10.

‖ Vide Hoffman, Celſus, Ludovicus, Willis, &c.

nimis culta corpus valde infirmat, nec ab ea minus mentis facultates labaſcunt. Jactura ipſa feminis, humoris quidem tam utilis, non ſine multo incommodo toleratur; at voluptas quoque ingens, et motus convellentes quae huic ſunt propria, ad eoſdem promovendos effectus haud leviter conferunt.

Animi affectus, cum vel ſubito vel vehementer exardeſcunt, vel longum per tempus agitarunt, haud minus damni afferunt, quam ea quae effectus ſuos directe in corpus edunt, et idem commovent: Iſti in paralyſin multoſque alios morbos deſierunt, et nonnunquam improviſo mortem ipſum intulerunt. Conſentiunt enim mutuo nexu quodam mirabili corpus et mens, nec laeſa hac, immune illud. Affectus vero animi vel excitantes vel deprimentes ſunt. Excitant ira, gaudium, et ſimilia: Hi affectus nervos magnopere agitant, ab iiſque cor et arteriae inſolito impetu ſanguinem propellunt; hinc caput verſus majore copia urgetur. Hoc ſatis indicant calor ille et vultus ſuffuſio quae inde oritur. Tulpius * memoravit, quod foemi-

* Obſervat. med. lib. 1. cap. 41.

na quaedam, cito poſtquam parturierat, iracundia correpta, in paralyſin incidit; denique eſt notandum, haec omnia animum excitantia, ſi modica ſint in ſanitate conſervanda, et muneribus rite fungendis, haud aliter quam corporis exercitatio prodeſſe; at immodica aeque nocere. Eleganter differuit Gaubius de hac re. * ‘Quanquam igitur in moderatis qui ratione ‘ diriguntur, ſua ineſt eximia utilitas haud mi- ‘ nus phyſica quam moralis, magnopere tamen ‘ vitae ac ſanitati nocere poſſunt valde violenti, ‘ maxime ſicubi et ſubito erumpunt, aut perti- ‘ naci duratione inoleſcunt, aut intus ſaevientes ‘ nequicquam comprimuntur, aut alii aliis ce- ‘ lerrime ſuperveniunt, ſive affines ſive inter ſe ‘ oppoſiti.’ Affectionum deprimentium quaedam, ut timor atque moeſtitia, paralyſin nonnunquam induxerunt, Hoffman †, Shenckio ‡ et De Haen || teſtantibus.

Praeter

* Gaub. de patholog. p. 276.

† Hoff ſyſt. rat. tom. 3. obſervat. 2.

‡ Obſervat. med. lib. 1.

|| Rat. med. cap. 8. p. 51.

Praeter iſtas modo relatas cauſas, multae aliae in auctorum ſcriptis memorantur. Illuſt. Van * Swieten convulſiones (ſicut in elilepſia) et alios ejuſmodi motus abnormes, praecipue in infantibus, paralyſin nonnunquam induxiſſe obſervavit. Hanc ille ad morbidam quandam mutationem, vel ipſi cerebro illatam, vel fibris muſculorum fortiter diſtractis, ſtructura eorum inde laeſa, attribuit. Dolor inſuper vehemens et diuturnus aliquando hunc morbum progenerare viſus eſt.

Hic quidem nervos valde concitat, eoque violentiore nihil magis ad vires eorum conterendas valet: Non mirum eſt igitur eum paralyſeos initiis favere †. Van Swieten certiores nos fecit, ipſam paralyſin nulla arte ſublevandam a dolore lumborum vertebras occupante exortam, apud inferiora membra, ſe obſervaſſe: Simili ex ratione eandem rheumatiſmum aliquando inſecutam eſſe, ut ipſe expertus eſt, retulit Boerhaave. Vix neceſſarium videtur in paralyſin illam, quae crebro poſt ſe relinquit colica pictonum

* Van. Swiet. Tom. 3. de paral. ſect 1060.

† Tom. 3. de paral. p. 364.

num morari; hujus vero quidem, non ipsius morbi effectus, aut dolor ejus affecta, sed plumbum a quo ille originem deducit, est incusandum. Paralysin non raro febribus et aliis morbis acutis supervenire neminem fere latet *. Est enim saepe videre partes quasdam hujusmodi affectionibus correptas; utpote quum praegressis febribus gravioribus, caecitas aut surditas inducitur. Ex morbis sicut scorbuto et siphyle †, quibus valde inquinatur sanguis, oriri hic memoratus est, ut et ex vermibus in intestinis hospitantibus ‡; atque asseveravit Salmuth, || e linguam, retropulso faciei erysipelate, mutam redditam observasse. Similes affectus arthritis §, quum non solito et regulari modo extrema occupavit, edidisse dicta est. Consuetis exinanitionibus impeditis, malum nonnunquam exoritur idem: Sicque qui profluvio haemorrhoidali fuerunt obnoxii, ni id solito intervallo redeat, capitis

* Vide Fernelius de febrib. Forestus, Riverius, de Haen, aliosque.

† Vide Astruc. Wepfer. et Baglivi.

‡ Salmuth. cent 2. observ. 45.

|| Cent. 2. observ. 43.

§ Van. Swiet. tom. 4. sect. 1273.

capitis affectiones, ut vertiginem, &c. cito experiuntur * ; et hinc colligere licet ſanguinem, exitu ejus ad inferiora impedito, cerebri vaſa diſtendere: Nec aliter quidem ſe habent mulieres, menſtruis non ſolito tempore profluentibus: Hoc vero clarius adhuc manifeſtatur, quandocunque, ſicut in iſchuria renali, cujus ſupra mentionem fecimus, urinae fluxus ſupprimitur.

PROGNOSIS.

De hujus morbi eventu ſemper dubitandum eſt; is enim non raro lethalis evadit. Quo magis et quo latius reſoluti fuerint nervi, et quo profundius ſopiti ſenſus, eo magis timendum: Ut ſtatutum quoque habetur, quod quo aetate provectior ſit aeger, et quo ex habitu morbo proclivior videatur, eo gravius erit periculum. Si autem ventriculus, inteſtina, aut veſica ſic laborant,

* Van. Swiet. 166. p. 355.

borant, ſpes ſanitatis recuperandae vix nobis reſtat: Si inſuper in parte reſoluta ſenſus adeſt frigoris; ſi eadem quaſi marceſcit aut tumeſcere incipit; ſi aut mentis facultates labaſcunt, et vitae principium laborat, peſſima quaeque auſpicari licet. Contra autem quando triſtis haec ſignorum caterva, aut non obviam ſe fert, aut ipſa leviora ſunt, minus eſt metuendum, nec ſpes abjicienda.

MORBI NATURA.

De hac re vix aliquid certum hactenus ab auctoribus prolatum fuit. Nervorum enim officia tam ſunt incognita, quod de hujus aeque ac aliarum ejuſmodi affectionum proxima cauſa nihil prorſus dubiorum expers proponere poſſumus.

Qualis ſit vis nervorum nemo hactenus detexit, nec forſitan brevi id conſequetur. Ex iis etenim videtur eſſe quae inter arcana ſua humano ingenio nunquam attingenda recondidit natura.

tura. De ratione vel modo quo ſenſus motuſque fiunt, quodcunque excogitatum fuit, haec ſolummodo nobis preſtat, quod primo intuitu quam futilia conamina talia nos edocet. Mihi quidem non paullo ineptum atque audax videtur, perſcrutari unde et quae ſint illae ipſae facultates, quibus ſolis adjuvantibus de aliis rebus dijudicare nobis conceditur. Sic de hac re profatus eſt egregius Gregory *; ‘ nondum ‘ vero ratio ulla propoſita eſt rem per experi‘ menta explorandi, et experientia bis mille ‘ annorum ſatis ſuperque demonſtravit, ſapien‘ tiſſimos etiam hominum naturae arcana con‘ jectando rariſſime detegere.’

Abjectis ideo hujuſmodi conatibus, ſat erit hic adnotare, nervos et ad motum et ad ſenſum impertiendum inſervire. Experimenta innumera in animantia varia inſtituta partes, quibus impenditur nervus, eo reſciſſo, non amplius aut ſentire aut ſponte movere commonſtrarunt. Idem inſuper contingit, dum nervus comprimitur; at poſtea reſuſcitantur partis munera, niſi preſſura tanta ſit ut etiam ipſius nervi fabrica laedatur.

* Conſpect. med. theor. tom. 1. cap. 3. p. 61.

laedatur. Ratione ab his desumpta, colligere licet, cerebri, e quo omnes proveniunt nervi, compressionem similibus effectibus originem praebituram esse. Et quidem non aliter res se habet: Etenim hinc inducitur apoplexia, aut, si levior fuerit compressio, paralysis. Quare autem in paralysi motus plerumque solummodo perit, perdifficile explicatu est, et nunquam forsan liquebit. Hinc autem inferri potest, compressionem vim nervosam (quaecunque sit ea) in organa motui inservientia se transfundentem impedire; ideoque unam et praecipuam causam paralyseos esse habendam.

Ea, quorum inter causas excitantes mentio facta est, alteram praebent originem. Illa in vim nervorum recta exercent se; eam imminuere videntur, et tandem dirimere. Talem conditionem Cullen illust. collapsum nuncupavit. Hicque adnotandum, quod, prout hac aut illa origine ortus fuit morbus, ejus natura variat; et quidem haec distinctio in medendi ratione tractanda non levis momenti erit.

Duabus

Duabus iſtis memoratis, tertiam adjicere cauſam non alienum videtur. Haec praecipue afficere ſolet ſeniores, qui aetate florentes intemperantiae multum indulſerant: Haec eſt nervorum vis exhauſta vel copia (ſi ita loqui fas eſt) deficiens. Paralyſin ex tali cauſa aliquando provenire, quum nec aliquid comprimens, nec ſanguis congeſtus, nec denique quaevis nocentia in culpa fuerint, vix dubitari poteſt; praeſertim ſi in animo reputemus, quantum tali tempore labaſcit memoria, et mens infirmatur; quanto nec non difficilius quam antea, cum hic morbus invaſurus eſt, quidam aetate provecti quodam irritamine afficiuntur, et quam obtuſi fiunt ſenſus.

RATIO MEDENDI.

Curandi, ut opinor, conſilia in tria haec capita redigi poſſunt; viz.

I. Ut compreſſio, vel hae cauſae cerebri functiones impedientes, ſubmoveantur, ſicque,

II. Ut vis nervorum iterum in organa voluntate movenda reſtituatur, et denique,

III. Ut vis cerebri an deficiat haec ſponte, ſenectute ingraveſcente, an ex quibuſdam nocentibus adhibitis minuatur, vel prope extinguatur, concitetur et reficiatur.

Ad primum conſilium explendum, evacuantia varia propoſita fuerunt; et ſane in omni paralyſi recente, vel apoplexiam inſecuta, vel cum alioquin cerebrum fuit compreſſum, aut congeſtis aut nimis abundantibus humoribus (ut omnes teſtantur auctores) exinanitiones maxime conveniunt.

Inter iſta, quibus detrahuntur humores, ſanguinem mittere praecipuum eſt; hoc quidem, praeſertim quando copia inſolita caput verſus propellitur ſanguis, aut quando timetur, ne ibi nimis accumuletur, ſaepe admodum prodeſt; deplet enim ſubito, et an noceat an proſit, effectus ejus cito conſpiciuntur. Quantum valuit veteres non ignorarunt: En Celſi verba: 'Si omnia membra vehementer reſoluta 'ſunt, ſanguinis detractio vel occidit vel libe'rat *.' Hinc nobis indicatur, ſanguinem detrahentibus,

* Celſus de Med. cap. 27.

trahentibus, multum praecavendum eſſe; nec in omni nervorum reſolutione talem jacturam convenire. Willis inſuper de hac re ſic locutus eſt: ‘Quod quidem in multis obſervavi, ‘et plerumque in brachio, e quo ſanguis detrac- ‘tus, languores et tremores incepiſſe *.’

His collatis, ſanguinis miſſionem, ſi a temerariis vel imperitis, in omni paralyſi, ea praecipue quae, deficiente nervorum vi, exoritur, facta fuerit, multum eſſe interdum nocituram, nec raro mortem intentaturam, colligere fas eſt. Et quandoquidem, nobis ſaltem judicibus, tali ex cauſa ſaepius paralyſis provenit, talis amiſſio nunquam eſt praecipienda, niſi quum ſigna eam manifeſte poſcunt; et adeo urgent ſigna, ut eam differre non amplius liceat. Quidam revera eouſque progreſſi ſunt, ut ipſum hunc uſum prorſus repudiarint. Illi vero, ſententiis propriis dediti, aeque ac alteri, hallucinati ſunt; charybdim fugientes in Scyllam inciderunt. Haec verba fecit clarus Mead. ‘† Nullus jam ‘ſanguinis miſſionibus locus eſt, nec catharticis ‘vehemen-

* Willis pars patholog. cap. 9. p. 151.

† Mead monita cap. 2. ſect. 2. p. 70.

'vehementioribus;' et quamvis cum eo non omnino conſentimus, veruntamen non poſſumus non opinari, et tutius et melius eſſe nimis de hac re cavere, quam feſtinanter et inconſulte ad eam noſmet recipere; nihil autem univerſum proponere licet, niſi ut ſedulo inter paralyſin eam compreſſione aut plethora inductam, et eam, cui nociva quaedam aut nervorum vis deficiens cauſae fuerunt, diſtinguamus. In priore, malo incipiente, vel ſaltem non inveterato, haec ſolummodo convenit, et quamprimum debilitatur corpus alienum ſit. In poſteriore autem nihil hujuſmodi non nocebit. Opinatur * illuſt. Cullen ſanguinem a vena jugulari detrahere maxime prodeſſe; et quidem veriſimile videtur, quo propius parti affectae idem ſit miſſus, effectus ejus eo potentiores fore. Hic autem caveatur, ne collum nimis arcte faſcia complectamur; ſi quando autem talis operatio non conveniat, a brachio detrahere ſat erit. Haud minus utile erit temporum arterias pertundere; ſic enim vaſa ſubito deplere, et, quod nihili non videtur eſſe, arterias ipſas penes nos eſt. Hic vero

* Cullen pract. phyſ. vol. 3. p. 159.

vero modus, quia non tam facile abſolvitur, et incommodo majore ſtipatur, caeteris forſan eſt poſthabendus. Scarificare quoque, et cucurbitulis ſanguinem elicere, aliquando non inutile eſt. Fronti aut occipiti admoveantur haec; et certe, quia citius deplent hirudinibus ſunt anteponenda. Apud quoſdam invaluit opinio, quod potius a latere ſano quam affecto ſanguinem educere oportet. Hoc vero, me judice, non magni eſt; caeteris autem paribus, ſit hoc pro medici voluntate, nam innocuus omnino eſt quidem mos.

Cathartica plethorae inſuper obſtant, et humores ad inteſtina deducentia, quo minus illi ad caput nimis urgeantur impediunt. Nec alvum ipſam ſolventia nihil proſunt; etenim tubum alimentarium ſtercorum colluvie liberant, et non ſolum hunc, cujus ſenſus in hoc morbo plerumque obtunditur, ſed totum corpus ſtimulant. Haec igitur, quae magis calefaciunt et ſtimulant, praeſtantiora ſunt, ut jalapium, ſcammonium, g. guaiacum, colocynthis, et hujuſmodi caetera. Haec, ne vomitum cieant, ſaepius, at quantitatibus exiguioribus, uſurpanda ſunt. Illaeſa hauriendi facultate, ad alia hujuſmodi remedia confugiamus

fugiamus forſitan non erit neceſſe; ſed quia facultas ea non raro multum deficit, clyſmatis acrioribus et ſtimulantibus ſubducenda eſt alvus, ut motus inteſtinorum magis promoveatur.

Emetica inſuper quibuſdam auctoribus, quod ad hunc morbum oppugnandum, laudata ſunt. Atqui, ſi quomodo in humanum corpus agunt perpendatur, forſitan de eorum uſu ambigere licebit. Vomitus enim periculo interdum non vacat, et proculdubio multa cautione ſuſcipiendus eſt. Namque dum evomitur, ſanguis inſolito impetu per vaſa ſua propellitur; ſeptum tranſverſum et abdominis muſculi concitantur valde et contrahuntur; totum denique corpus fortiter agitatur. Hinc patet, periculum, ne inter vomendum, vaſa capitis more inſolito turgentia rumpantur, et ſubito mors inferatur imminere, magiſque adhuc, quia corpus flectatur neceſſe eſt, vomens periclitatur. Idcirco quandocunque paralyſin compreſſio induxerit, emetica non idonea eſſe concludere licet; nec niſi, quum nervorum vis deficiens eſt in cauſa, convenire; tunc autem non ſine fructu uſurpantur.

Quae nec non ſudorem promovent ſua laude apud quoſdam non caruerunt. * Van Swieten

* Van Swieten comment. lib. 3. p. 384.

Swieten ſudorem decoctionibus diaphoreticis per aliquot dies aſſumptis, et poſtea vaporibus vini ſpiritus accenſi, elicere ſuadet. † Wepfer inſuper in eandem opinionem ivit aeque ac Willis ‡. At quidem, ſi mihi judicare licet, iſta remedia, quandocunque compreſſio adeſt, parum votis noſtris reſpondebunt. Calor enim ipſe, qui ſudori eliciendo neceſſarius eſt, ſolus detrimento tali eſſe poteſt, quale ab eorum uſu nos haud raro abſterreat. Nec quidem tantum evacuant, quantum ea nobis, ut auxilia hujuſmodi potentia, commendare poteſt; praeſertim cum multa et magis efficacia et tutiora nobis non deſunt: imminuta vero cerebri et nervorum vi, forſitan nonnihil proſint.

Diuretica et ſialagoga a quibuſdam laudata ‖, ſi diatheſis hydropica adſit, non prorſus inutilia erunt; experientia autem, ea multum huic malo adverſari non ſunt comperta.

Epiſpaſtica

† Wepfer obſervat. med. pract. p. 27.

‡ Willis pars patholog. cap. 9. p. 159.

‖ Willis pars patholog. cap. 9. p. 154.

Epiſpaſtica quoque non ſine multo commodo uſurpata fuiſſe dicuntur; et quoniam illa nec diu nec vehementer ſtimulant, de iis, etiam quando compreſſio et auctus ſanguinis impetus malo huic origini fuerunt, non valde eſt timendum; atque, cum diatheſis hydropica adeſt, admodum erunt utilia. Vix inſuper dubitari poteſt, quin eadem eo magis valebunt, quo propius capiti applicantur.

Haec proficere opinatur celeb. Cullen, non quia humorum revulſionem efficiunt aut ſtimulant, ſed quia proclivitatem ad haemorrhagiam imminuunt *. Non tamen facile in animo concipere poſſumus, quomodo hoc perficiunt, niſi aut humores vel revellant vel evacuent. At, quoniam etiam hoc modo non multum valere poſſunt, ut remedia admodum efficacia vix habenda ſunt. Fonticuli et ſetacea quoque inter evacuantia enumerantur; nec leviter in multis affectionibus proſunt. Humores enim aſſidue detrahunt, et non minus viſceris cujuſvis affectionibus, quam totius corporis humorum abundantiae occurrunt. In paralyſi autem recente, quia

* Pract. phyſ. p. 163.

quia tardius humores eliciunt, iſtiuſmodi auxilia non magni ſunt aeſtimanda: Non autem prorſus aſpernanda illa, quum indicia morbi inſecuturi ſeſe oſtendunt.

Nunc remediorum pleraque, ad primum noſtrum conſilium pertinentium exequendum percurrimus, ſique haec cura debita atque ſolertia adhibita fuerint, conſilium noſtrum

II. Quoque explebitur; igitur ad tertium conſilium tranſimus.

III. Ad hoc perficiendum remedia, a jam recenſitis longe diverſa, requiruntur: Quia enim ipſe morbus diverſa eſt indole, medendi conſilia ſimili ratione varientur oportet; nec educendi humores, ſed ſuppeditandus vigor, et quodcunque corpus ſtimulet et roboret: In morbis, qui tam ſimiles inter ſe videntur eſſe, curandis, proculdubio tam diverſas rationes medendi uſurpare quoddammodo abſurdum videtur; nec revera eſt negandum, quoſdam de ſtimulantium uſu, dubiorum non omnino fuiſſe expertes; non opinari vero non poſſumus, innumera iſtiuſmodi remediorum eximie proficientium exempla extare. Ut vero ultra ſolitos, hujuſmodi diſ-

ſertationum limites non progrediamur, iſta quae maxime uſurpantur ſolummodo, et qua ratione maxime profectura admoveantur, enarrabimus.

Calor, ſicut experientia quotidie monſtrat, huic aeque ac aliis compluribus morbis remedio eſt: Modicus enim fovet, et vim nervorum adauget, atque propterea, quandocunque animantium functiones debilitate labaſcunt, multum prodeſſe ſolet.

Paralyſis et alia ejuſmodi mala, coelo humido et frigido ſaepius invadentia, et aegrius ſummovenda, hujus rei indicia ſunt; namque eadem, calore aeſtivo redeunte, diſcedere incipiunt: Quamvis caloris vitae ſervandae tam neceſſarii imminutio quaedam impune toleretur, tamen cum longe praeter ſolitum ſubducitur idem, ſimile ratione corporis munera infirmantur; vehementiore adhuc frigore, ipſa tandem vita extinguitur. Variae, quibus aut per ſe, aut adjuncto humore, calor admoveatur, propoſitae ſunt rationes. In balneum calidum deſcendere, adjuvantibus aliis remediis, ſaepe non leviter profuiſſe dictum eſt.

Thermae

Thermae medicatae, aut aquae Bathonienſes *, a pluribus auctoribus, multis ſanitatem renovaſſe dictae ſunt. Atqui calor, adjecto humore, diutius admotus, laxat et debilitat; caute eſt igitur uſurpandus. Vice autem hujus ſufficiat aliquando per ſeipſum admovere calorem; atque aegrum in balneum arenae, clibanum, aut laconicum immitti. † Salem calefactum, animalia nuper occiſa membris reſolutis applicari, eodem conſilio, quidam juſſerunt. Quum vero muſculorum rigiditas, ex longa quiete et inertia, partibus paralyſi laborantibus incidit, balneo calido vix aliquid praeſtantius. Frigus a nonnullis ut optime paralyſi adverſans laudatum eſt; at quoniam etiam ſanos non raro idem debilitat, in hoc morbo profuturum eſſe, cui ſaepe tam magnopere favet, parum expectare licet. Quum igitur debilitate inſigni totum gravatur corpus, frigus omnino alienum eſt habendum, et ab eo certe abſtinendum; niſi, corpore alioquin viribus integro, aut ſanitate fere jam recuperata, idoneum videatur

Electricitas,

* Vide Cocchi, Willis, et Charleton.

† Willis de anim. brut. cap. 9. p. 154.

Electricitas, quae ſine dubio magis exquiſite quam aliquid hactenus cognitum, aut quod unquam forſitan ab hominibus reperietur, corpus ſtimulat; cujus nempe opera multa quidem miranda perficit natura; quae necnon paſſim per eam diffunditur, ad hunc morbum ſummovendum magnopere valet. Tantis quidem viribus homines perculit, ut ilico ipſam vitam auferre poteſt; arte vero moderante, pauca ſunt, quae corpori humano meliora praeſtiterunt, nec quicquid in ſaeculis recentioribus medicinae exercendae utilius fuit inventum. De Haen *, hanc rem tractans, ſic locutus eſt. ‘ Diſcuſſis penſita-
‘ tiſque omnibus, machinam hanc auxilium eſſe,
‘ quod in multis malis plura praeſtet, quam alia
‘ auxilia hujuſque praeſtiterunt; adeoque grates
‘ Deo ob patefactionem ejus a mortalibus refe-
‘ rendas eſſe.’

Diverſis modis adhibetur hoc remedium; viz. toti corpori, inſulatione; aut huic aut illi parti, ictibus vel ſcintillis. Utcunque vero applicetur, et nervos et vaſa ſanguinem vehentia ad actionem validiorem excitat; exhalationem per cutem, et omnia ſecernenda et excernenda promovet;

* De Haen rat. med. cap. 22. p. 143.

promovet; in membris ipſis paralyticis aliquando dolorem et ſaepe tremores et convulſiones commovet; ruborem atque calorem in parte affecta auget, membris nec non macie extenuatis, priſtinam magnitudinem renovat. Quum autem compreſſio fuit in cauſa, minus tuto forſitan ad hoc auxilium confugimus; at quum illi vis cerebri imminuta originem praebuit, hoc ut praeſtantiſſimum remedium ſecure licet uſurpare. Idem illuſt. Gregory * commendavit multum, et ſaepe magno cum fructu ab ipſis morbi initiis adhibuit; praeſertim quando pauperiores, in quibus plerumque (ut ipſe non ſine cauſa innuit) plethora minus eſt timenda, ſic laborarunt.

Idem necnon ſcintillas elicitas maxime proficere monuit. Hic enim modus eſt et tutiſſimus et maxime conveniens; eo enim electricitatis quantum fas eſt, et idoneum, adhiberi poteſt. Eatenus hoc remedium laudans progreſſus eſt De Haen, ut etiam inquit. † 'Nemini 'unquam vim electricam vel minimum nocuiſ- 'ſe.' In hanc vero opinionem pauci omnino ibunt.

* Gregory praelect. clinic.

† De Haen rat. med. cap. 22. p. 141.

ibunt. Hoc auxilio utentibus per temporis ſpatium longius aut brevius, ſicut res poſtulare videantur, perſtandum eſt. Aliquando effectus ejus ſubito edit, praecipue ſi aegri non multum aetate ſunt provecti, vel morbus non valde inveteravit. Si autem aliter ſe res habent, quia inde pertinacius redditur malum, interdum per tempus longius in ejus uſu perſeverare fit neceſſarium. De Haen * memoravit, quod in caſibus quibuſdam, etiam poſtquam per ſex menſes uſitatum fuit, nihil boni exinde profluxit; ſed tandem diuturnius adhuc perſeverando multum levaminis fuit perceptum.

E variis adverſus hunc morbum ſubſidiis, quae propoſita ſunt, exercitatio haud minimum eſt habendum; ab ea enim totum ſtimulatur corpus et vigorem majorem adipiſcitur; ſanguis inde aucto impetu propellitur; at ex diverſis ejus generibus, id quo magis exercetur corpus anteponendum eſt, ſicut ambulatio et equitatio; cum autem vires ad iſtas non ſufficiunt, tamen crebro tentare membrum affectum movere proderit, quando minimum etiam motum in eo ſupereſſe

* Rat. med. p. 141.

pereſſe ſentitur. Talia conamina ab egreg. Gregory * maximis cum laudibus efferuntur; utpote quibus muſculi aptiſſime et maxime ſecundum naturam ſtimulantur; et idem certiores nos fecit, aegros quoſdam in membris quorum, ſub primum morbi incurſum, motus erat admodum obſcurus, brevi tempore crebris talibus tentaminibus ſe aſſueſcendo convaluiſſe. Cum jam movendi facultas aliquantulum recuperata eſt, ponderoſum aliquid brachio jactare, ſaepe cum commodo in uſum advocatum fuit. Geſtatio quoque, ſicut in rheda, aut ſi, morbo jam abituro, vires ſinunt, equitatio valde eſt utilis †. Suadet Celſus ut membrum reſolutum motu lecti concutiatur. Partem affectam quoque manu ipſa panno laneo, aut ſtrigili, fricari haud parvi eſt momenti, ſemper parabile, et nunquam non uſurpandum. Hac enim ratione ſanguis copioſius in eam influit, augetur calor, rubor, et magnitudo. A quibuſdam pannum laneum vaporibus maſtiches, olibani, &c. imbuere profuiſſe exiſtimatum. Animi pathemata violentiora ſubito concitata multos ad ſanitatem ilico reduxerunt;

* Gregory praelect. clinic.

† Celſus de reſolut. nerv. lib. 3. p. 179.

duxerunt ; exempla cujus rei innumera apud auctores proſtant. Talia nihilominus plerumque caſu contigiſſe fatendum eſt ; et revera quicunque ſecum reputat, quantum periculum ſaepius inferre ſolent, facile agnoſcet, vix ullum mente ſanum ea accendere eſſe auſurum.

Alia ſunt et varia ſtimulantia, quae ore aſſumpta multas adepta ſunt laudes. Haec obiter percurremus. Sales alk. volatiles, in ventriculum recepti potenter et cito effectus ſuos per corpus diffundunt ; exhilarant enim, et animum excitant ; ſanguinis circuitum accelerant ; at eorum actio cito deſinit ; et ideo non multum eſt iis confidendum.

Aromata adverſus hunc morbum propoſita ſunt ; iſta aut olei, tincturae, aut forma propria adhibeantur. Ventriculum calefaciunt et corroborant, atque leviter nervos ſtimulant ; verum ſicut ea proxime recenſita non multum ad curationem abſolvendam conferunt.

Quaedam ex animalibus comparata, ut moſchus, caſto, zibethum, inter hujus morbi remedia quoque enumerantur : Haec omnia plus minuſve ſtimulant ; ideoque fortaſſis non inutilia

lia erunt *. Aetius ex veteribus caſtorem laudavit; at ſi multum a quovis eorum eſt petendum, moſchus certe praecipuus eſt habendus; is enim, teſte experientia, in quibuſdam aliis nervorum affectionibus, multum pollet.

Nonnulli cantharides ore ſumi ſuaſerunt; recte an ſecus ignoro; at, quod multum periculum inferre poſſunt, minime eſt dubitandum.

Millipedes, et kermes quoque †, Van Swieten auctore, aliquando profuerunt.

Eodem conſilio, camphora, aſafoetida, medicamenta ex terebinthina compoſita, et balſama quaedam enumerata ſunt; ſed eorum vires ſtimulantes exiguae ſunt, et a medicis non multum uſurpantur; idcirco de iis nihil certum, quod ad hunc morbum tollendum, proferre poſſumus.

Plantae acriores, et quae antiſcorbuticae appellantur complures, ut ſinapi, raphanus ruſticanus, naſturtium, cochlearia, et ſimiles, in hac affectione ſaepe utiles repertae ſunt. Solae quidem, et per ſe uſitatae vix ſanitati reſtituendae pares exiſtimari poſſunt; ſed, adjectis aliis medicamentis, proculdubio non leviter pro-

 ſunt.

* Lib. 6. cap. 27. p. 109.

† Comment. vol. 3. p. 369.

ſunt. Veriſimile videtur earum utilitatem partim deberi huic, quod, ut dictum eſt, quoddammodo alvum ſolvunt, et urinae ſecretionem promovent. Ex his † Gregory illuſtris ſinapi, ut non modo praeſtantius, ſed etiam alkali volatili anteponendum, commendat. Ventriculum id enim et inteſtina eximie ad actionem ciet; illorum quoque augens vigorem, digeſtionem favet. Cortex Peruvianus una cum amaris, et iis, quae a ferro parantur, multum proficere dictus fuit; haec magis autem vi tonica quam ſtimulante praedita eſſe videntur, non idcirco minus utilia evaſura.

Praeter ſtimulantia, quorum ſupra mentio fuit facta, alia ſunt, quae ſolummodo partibus quibuſdam externis admoveri ſolent, quaeque laudes ſuas acceperunt; illa vero cuncta hic percurrere omnino ſupervacaneum videtur.

Variae plantae acriores contuſae, et in pulpam redactae, (ut raphanus ruſticanus, ſcillae, ceparum bulbae, allium, et ſinapi ſemina), ad partem paralyticam applicatae, donec cutis rubeſcere et dolore affici incipit, cum fructu haud parvo

† Gregory praeleſt. clinic.

parvo uſurpatae ſunt. Hic autem eſt notandum, quod, ſimul ac haec ſymptomata ſe oſtendunt, uſum eorum intermittere debemus.

Acida varia, ſales acres, et olea empyreumatica, unguenta, et linimenta ſtimulantia, et denique uſtiones ipſae, a variis auctoribus, ſimilem ob cauſam, celebrata ſunt.

Fuſtigationes ſive percuſſiones leves, virgarum faſciis illatae, ruborem et tumoris aliquid inducunt; atque a nonnullis etiam laudatae ſunt.

Emplaſtris piceis cutem vellicare, (ſive id quod apud medicos picatio audit), ut et cucurbitulas ſine ferro imponere Galenus, Celſus, ac alii hortati ſunt. Urticis quoque cutem exaſperare a quibuſdam veteribus praecipitur; commonuit Celſus morbum hoc modo aliquando ſubito fuiſſe ſublevatum *. Omnia illa mox recenſita ſimili fere modo effectus ſuos edere videntur, et non tam corpus omne, quam partes quibus admoventur, afficere. Non tanti igitur habenda ſunt, quanti ea, quae latius effectus ſuos per corpus diffundunt.

Quod ad regimen in hoc morbo maxime idoneum, quando imminuta nervorum vis ei originem

* Celſus, Lib. 3. cap. 27. p. 179.

ginem praebuit, aut ipſe inveteravit, nec cur plethoram adeſſe ſuſpicemur cauſa eſt, victus lautior eſſe debet. Inter cibos, qui ex carnibus parantur, venatio maximas accepit laudes. Praeterea aliquid vini meracioris permittendum eſt, iſtis praecipue, qui ei antea aſſueti fuerunt, et quorum aetas tale adminiculum poſtulare videtur. Eodem vero utentibus maxima cura caveatur oportet; quamvis enim modicum nulli remedio eſt ſecundum, nimio deterius non eſt venenum. Calor ſemper eſt petendus; nam frigore nihil eſt nocentius. Hanc ob rationem, in regiones calidiores migrare, et ſub coelo ſereno atque minus, quam noſtrum, mutabile, degere profuturum videtur.

FINIS.

ot to be taken away